

BESPARICA I DRASTIČAN PAD STANDARDA OPREDELILI GRADANE DA SVE VIŠE KORISTE STARE, DOBRE ČEKOVE

PREŽIVLJAVANJE NA ODLOŽENO

- **Martina Petrović, menadžer za odnose sa javnošću "Delhaize Europe":** U supermarketima oko 3 odsto potrošača koristi čekove kao sredstvo plaćanja, a u hipermarketima čak 16 odsto
- **Godinama se standardno ovi procenti blago povećaju pred kraj godine, kada se više kupuje**
- **U "Sosijete ženeral banci" građani mogu da dobiju karticu koja omogućava plaćanje na odloženo do šest rata, bez kamate**

Prema podacima Udruženja banaka, krajem godine se značajno povećalo korišćenje čekova građana za kupovinu i za plaćanje usluga. U avgustu je na teritoriji Republike broj realizovanih čekova građana iznosio oko 652.000 komada, u septembru se taj broj povećao na oko 729.000, dok je u oktobru njihov broj porastao na oko 746.000. Udruženje banaka ovu pojavu ne tumači kao dobar znak, posebno zbog toga što se van kreditnih tokova povećava zaduženje stanovništva.

Građani se odlučuju za čekove jer njihovim korišćenjem nema kamate i godišnje članarine, a trošak stiže na naplatu tek za nekoliko meseci.

U poslednje dve godine u opticaju je oko devet miliona čekova u vrednosti od oko 40 milijardi dinara. U 2006. godini bilo je izdato 9,6 miliona čekova, ali je tada vrednost bila gotovo upola manja, jer je maksimalni iznos na čeku bio 2.000 dinara.

Trgovci kažu da građani robu plaćaju čekovima, ali i kreditnim karticama. Naravno, to se na odloženo plaćanje kupuje u vreme praznika, kada se nabavlja veća ko-

tima ("Maxi"), na primer, oko 3 odsto potrošača koristi čekove kao sredstvo plaćanja, a u hipermarketima ("Tempo") čak 16 odsto. Već godinama se standardno ovi procenti blago povećaju pred kraj godine,

u kraćem roku od velikih trgovaca, ali trudimo se da to bude manje od 45 dana – kaže **Anka Danojević**, vlasnica „D marketa“.

Od aprila 2013. godine trgovci će morati dobavljati čime da isplaćuju dugovanja u roku od dva meseca od dana preuzimanja robe, ali predstavnici najvećih trgovinskih lanaca tvrde da za sada ostaje poček na 90 i više dana.

Pojedine banke su pooštrile uslove za izdavanje čekova, a zbog smanjene kupovne moći građana, neke banke se odlučuju za izdavanje posebnih kartica.

– "Sosijete ženeral banka" nikada u svojoj ponudi nije imala čekove, ali smo svesni rastuće potrebe građana za plaćanje na odloženo, usled nepovoljnih kretanja na tržištu i manje kupovne moći građana. U "Sosijete ženeral banci" građani mogu da dobiju karticu koja omogućava plaćanje na odloženo do šest rata, bez kamate, a na nekoliko stotina prodajnih mesta u Srbiji, kod partnera banke i bez nadoknade. Karticom je moguće plaćati na rate i u inostranstvu, limit može da bude i do nekoliko zarada, što povećava kupovnu moć korisnika, a ukoliko na dan dospeća rate klijent nema potreban iznos na račun, neće ući u nedozvoljeni minus, već mu se ta rata prebacuje na revolving otplatu. Uz to, prilikom kupovine nema zadržavanja na kasi zbog popunjavanja čeka, te je ovaj vid beskamatnog plaćanja daleko lakši. **Interesovanje za ovu "zamenu za čekove" je izuzetno veliko, pa smo nekih dana imali i po 300 zahteva za izdavanje ove kartice** – rekla je **Branka Simin**, upravnik ekspoziture „Sosijete ženeral banke“ u Somboru.

S. M.

Martina Petrović

Branka Simin

kada se više kupuje – rekla je **Martina Petrović**, menadžer za odnose sa javnošću za Srbiju, Bosnu i Hercegovinu i Crnu Goru "Delhaize Europe".

U prodavnici „Metro“ kažu da se više kupuje na odloženo plaćanje čekovi-

ličina namirnica. Karakteristično je i da se u velikim trgovinskim kućama više pazari na ovaj način.

– U maloprodajnim objektima kompanije "Delhaize" ("Maxi", "Mini Maxi", "Tempo" i "Tempo Express") nudimo mogućnost odloženog plaćanja bez kamate čekovima građana za iznos računa viši od 2.000 dinara, i to na 90 dana u "Maxiju" i "Mini Maxiju" i 200 dana u "Tempu". Broj potrošača koji koristi čekove je relativno stabilan i razlikuje se među formatima prodavnica. U supermarke-

ma, ali i platnim karticama.

– Kod nas nije povećana prodaja na čekove, jer za veće nabavke ljudi odlaze u velike trgovinske centre. **Tokom čitave godine čekovi su podjednako u upotrebi, kada je reč o našoj trgovini, a u ukupnom obimu prodaje oni su zastupljeni sa manje od jednog procenta.** Mi omogućavamo kupovinu na odloženo plaćanje do 90 dana. Da bismo imali bar donekle konkurentne cene, moramo da izvršimo plaćanja prema dobavljačima ili avansno ili

GRAĐANI O KUPOVINI NA ODLOŽENO PLAĆANJE

„KEŠ“ ZBOG STROGIH BANAKA

Božidar Milošević, penzioner:
– Ne koristim čekove, a ni kreditne kartice. Mislim da se upotreba kreditnih kartica uopšte ne isplati, jer je velika kamata i vraće se mnogo više nego što se dobije. Čekove koristim jedino za podizanje penzije, a plaćam gotovinom. Koliko imam, toliko kupujem i uvek znam na čemu sam.

Gordana Vignjević, trgovac:
– Za veće nabavke koristim kreditne kartice. Na čekove ne kupujem jer banka ih ne daje, odnosno stroži su uslovo za njihovo dobijanje. Sada u nekim bankama moraš biti u dozvoljenom minusu da bi dobio čekove. Kupujem, uglavnom, za „keš“, karticu, zbog visokih kamata, kada baš moram.

Daliborka Matić, krojač:
– Pazarim za gotovinu. Imam kreditne kartice, ali nikad ih nisam koristila jer je visoka kamata i moram stalno da razmišljam o otplati. Na čekove sam ranije kupovala, ali sada više ne. Koliko gotovine imam, za toliko pazarim, i to je najjednostavnije.

Sofija Horvat, penzioner:
– Čekove ne koristim, ali kreditne kartice sam koristila. Mislim da je najpovoljnija „Rodićeva“, ali ne znam da li je još izdaju. Druge kartice ne koristim jer zbog kamata i provizija nisu isplativi. Čekovi jesu povoljniji jer su bez kamate, ali je previše piskaranja, što stvara gužve i zastoje u trgovinama.

Marijana Bogovac, arhitekta:
– Ne kupujem ništa ni na čekove ni na kreditne kartice, plaćam isključivo gotovinom. Kada imam novaca, pazarim, kad nemam ne kupujem... Čekovi se isplate,

Božidar Milošević

Gordana Vignjević

Daliborka Matić

Sofija Horvat

Marijana Bogovac

Marta Krčmar

ali ih moja banka nije izdavala. Čula sam za nove kartice bez kamate, ali mislim da zasad neću ni nju koristiti.

Marta Krčmar, penzioner:
– Zbog finansijske situacije prinuđena sam da kupujem na čekove. Koristim i kreditne kartice, ali se čekovi više isplate jer se ne obračunava kamata. Kreditne kartice nisu baš povoljne, ali su nekada neophodne.

НАБАВКА ОГРЕВА ЗА ПЕНЗИОНЕРЕ

НА ДЕСЕТ МЕСЕЧНИХ РАТА

Општинско удружење пензионера (Венац Радомира Путника 20) продаје огрев за наредну грејну сезону по старим ценама. Кубик тврдог дрвета стаје 4.900 динара, тона сировог угља 7.100, а сушеног 12.300 динара. Продаја огрева обавља се на десет месечних рата, а у цену је урачунат и превоз до куће. С. М.

САОБРАЋАЈНИ КУТАК

ЧЛАНСКА КАРТА АМСС - ПОЗОВИТЕ "1987"

Куповином основне чланске карте по цени од 600 динара годишње стичете право на бесплатно шлеповање или поправку возила у случају саобраћајне незгоде или квара до пређених 40 км, правне савете из области саобраћаја, помоћ при тражењу и куповини резервних делова, израду плана путовања, процену вредности возила, 20% попушта на шлеповање возила, право на бескаматну позајмицу средства за регистрацију возила са враћањем на више месечних рата... Ако путујете често на дугим релацијама, саветујемо да се одлучите за куповину СУПЕР чланске карте. Ову чланску карту купују чланови који имају основно чланство и њена цена је за физичка лица 1400 динара годишње, а за правна лица 2000 динара. Са овом чланском картом можете уштедети и до 5.000 еура јер нуди повољности као што су: У СРБИЈИ - шлеповање возила у случају квара (до 100 км), шлеповање у случају

саобраћајне незгоде (неограничена километража), три поправке возила на путу, рефундација трошкова хотелског смештаја до 3 дана у случају саобраћајне незгоде, рефундација трошкова превоза аутобусом / возом у случају квара или саобраћајне незгоде. У ЕВРОПИ - шлеповање возила у случају саобраћајне незгоде до пребивалишта члана, поправка возила на путу и/или превоз до најближег сервиса, рефундација трошкова хотелског смештаја (до 300 еура) у случају саобраћајне незгоде, правни савет у коресподентном ауто-клубу до 50 еура, кредит за поправку, шлеповање возила или превоз породице по гаранцији уз депозит (до 1000 еура), попусти у систему **Show your card** на 28000 продајних места, 600 партнера (хотели, ресторани и др.). Више информација можете добити директно на шалтерима АМК Магнет тел.025/412-722 и 29-525, као и позивом на број 1987.

